

BUDA-PESTA

11 Iunie st. v.
23 Iunie st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redacțiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 43.

ANULU XIV.
1878.

Pretulu' pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Dlu Vasile Alecsandri

a onoratu pe redactorulu foii nóstre cu urmatorulu respunsu la versulu seu de felicitare tramisu marelui poetu si reprodusu in nrulu trecutulu alu acestei foi:

„Bucuresci 1 juni 1878.

„Domnulu meu,

„Cu cea mai via placere am priimitu si am cetitu frumósele strofe ce mi-ati trimisu. Acele versuri undite in undele limpedi si calduróse ale inspirării poetice au gasitu calea inimii mele si m'au incântatu pecát m'au si uimitu.

„Priimiti dar, scumpulu meu confrate, impreuna cu multiemirile mele, cele mai sincere complimente pentru admirabil'a poesia ce ati compusu cu ocaziunea successului obtinutu de „Cânteculu Gintei Latine.“

„Ea are in ochii mei indoitulu meritu de a fi si unu giuvaeru literaru si o via proba de amicia la care sânt fórte simtitoru.

„Alu dvóstre amicu si confrate

V. Alecsandri.“

Consideratiuni ortografice.

(Urmare.)

Unii dintre tinerii literati, mai atâtai cei de la „Foisior'a Tel. Rom.“ apoi cei de la „Albin'a Carpatilor“ din Sibiu, — vediendu cu ochii regresulu literariu, ce l'a produsu passivitatea politica a Románilor de dincóce, — si crediendu, cà productele lor literarie numai asiá se vor mai puté recompensá, déca — acomodându-se ortografiei usitate dincolo de Carpati — le vor stracurá mai lesne pe acolo : s'au

simtutu indemnati d'a se întórce iera la coditie si cornitie.

În câtu isi vor ajunge scopulu, nu scimul! Dar atât'a vedemu, cà acesti Neofiti — voindu sè justifice pasulu, ce nu se póte denegá, cà e unu regresu evidente, in locu sè se radieme de singurulu acestu motivu in câtu-va plausibile alu oportunitatii si necessitatii, — sè nu dicu a speculatiunii, — au mai preferitu — cá toti neofitii si convertitii — d'a se face apostolii cei mai zelosi ai dogmelor de la „noua directia“, ce o-au fost condamnatu mai nainte.

Cu reacțiunea ast'a — asiá dara — s'a inauguratu si la noi — cei de dincóce — sciisiunea în ortografí'a româna. — Si de si pâna acum atâtu reuniunile literarie cu Asociatiunea transilvana pentru literatur'a româna în frunte, — apoi ambele biserice române, cá si organele oficióse civile, apoi jurnalele (afara de cele dóue neofite) etc. se tienu înca de ortografí'a etimologica ce s'a fost adoptatu formalu de toti: totusi neofitii de la „Foișoara“ si de la „Albina“ sânt cei ce striga: cá nu ei, cei de ieri alalta ieri, au conturbatu unitatea ortografica, — nu ei cei particulari facu sciisiunea în ortografia la noi, — ci toti cei lalti, cari se tienu de hotaririle obstesci de mai nainte.

Dar — totusi — sè nu gresiescu! — si ei se provóca la o autoritate, si acést'a este afirmatiunea, cá majoritatea (întielege pe cei de dincolo de Carpati) sânt pe lânga ei.

Sè me ierte inse — Dlor, eu am cautatu sè afflu dincolo o majoritate ortografica, si n'am aflatu alt'a, decâtu la fia-care jurnalul, la fia-care carte — alta si iér alta ortografía!

Fórte bine a observatu dr. Marienescu în tractatulu seu despre ortografí'a româna, cá: în Romani'a libera „Romaní'a“ se scrie în mai multu de siepte chipuri: România, Romanía, Romînia, Rumânia, Rumunia, Romaniae etc.⁸⁾

Destulu cá din tóte aceste *et quibusdam aliis* — e constatatu pe deplinu, precum cá în ortografí'a româna — peste totu luat — a intratu unu dualismu, cu directiunea etimologica si cu „directí'a“ fonetica în frunte, — de cari ambele apoi se însira unu lantiu lungu de diferite secte si disidentie.

Lasându-le pe aceste la o parte — fia-ni permis, d'a examiná pe scurtu armele si tactic'a, cu care se lupta cele dóue castre principale pentru reportarea victoriei finale.

Si unii si altii facundu apelu la ratiunile sciintifice, pedagogice, economice si estetice: sè vedemu pe lânga cari inclinéza acele mai tare?

Ratiunea sciintifica. Trebuie sè permitemu în generalu mai ântâiu, cá motivulu principalu, pentru care s'au lapedatu slovele fonetice ale lui Cyrilu, si s'au primitu în literatur'a româna literile latine, a fost *ratiunea sciintifica*, basata pe esperinti'a, cá literile latine corespundu mai bine geniului limbei române, de-

câtu slovele Cyrilice cele întocmite pentru dialectele slavice.

Acést'a o recunoscú în câtu-va si fonetistii, pentru cá si ei când scriu, reducu cuvintele române câtu se póte la radechin'a etimologica a limbei latine. Si ei scriu — „lapedați“, si nu „lepădacz“; — „faceți“ si nu „fatecz“ etc.

A recunósce asiá dara necesitatea ethimologica, si totusi a degradá literile la conditiunea slovelor celor lapedate, acatiându de ele totu soiulu de córne si códe: însemnéza d'a denegá ratiunea sciintifica, pentru care scriu si ei cu litere latine.

Dar fonetistii dicu, cá ei facu acést'a cu scopu: *d'a scrie limb'a precum se pronuncia*, prin urmare: *d'a aflá pentru fia-care sonu alu limbei nóstre liter'a corespondiatórie.*

Atunci i îndreptâmu, cá sè se reîntórne mai bine iéra la slovele lui Cyrilu. Asiá — de nu-si vor ajunge scopulu pe deplinu, celu putiênu nu vor avé ocaziune de a insultá literile latine.

Cu ajutoriulu acestora nu vor ajunge la tiênta asiá — dupa cum isi întipuescu ei — nici atunci, déca pe lânga córneli si códele ce le-au alesu vor mai acatiá la fia-care litera înca si aripi de sindila.

Pronunciarea în limb'a româna e — cá si în celelalte limbi — atâtu de variabila, în câtu ar trebui câte o ortografía speciala pentru fia-care tiênutu, pentru fia-care satu si orasiu, pentru fia-care omu amesuratu limbei mai gróse séu mai subtire, a nasului mai lungu ori mai scurtu, a dintilor mai ascutiti ori mai stirbiti, a buzelor mai umflate séu pun-gasite etc.

Iéra a primí vre-o idioma de prin vr'unu suburbiu — fia chiar din Iasi ori Bucuresci — în detrimentulu unei pronunçari mai corecte din alte locuri — fia acel'a chiar si unu modestu de români originali; socotescu cá nu ar fi nici rationalu, nici sciintificu.

Ce ar fi de limb'a nóstra, déca amu fi primitu noi vre-unulu dintre multele idiome ale sale: precum e d. e. dialectulu celu odinióra grecitu din Bucuresci, séu celu slavizatu din Iasi, séu celu ungurizatu de la Selagiu, asiá dupa cum ni le infacisiéza scriptele de pe la începutulu seclului nostru?

(Va urmá.)

⁸⁾ Vedi „Foișiór'a Tel. Rom.“ 1877 pag. 62.

Cântecu pentru cântecu.

— *Dedicatu regelui poetilor români si bardului gintei latine V. Alecsandri.* —

Ce-su eu în lume făcã de tine?
Eu-su o schinteia dintr'o schinteia,
Care-abiã póte cá sè lumina
Pe o clipita în prèjm'a sa;
Tu ești unu sóre plinu de lumina,
Ce între frații-ti demni de-a traí
Si peste 'ntrég'a ginte latina
În veci pururea vei straluci!

Ce-su eu în lume făcã de tine?
O picatura, numai unu stropu,
În care margéu'a, ce dór' contine,
Abiã se vede prin microscopu;
Tu ești o mare dulce si lina,
A carei sinu e plinu de comori,
Ce tu le dai la ginteia latina,
Si-ale ei fiice, scumpe surori!

Ce-su eu în lume făcã de tine?
Eu-su numai puíulu celu golusielu,
Ce nici nu sbóra, nici cânta bine,
Ci siede 'n cuibu-si cá vaiu de elu;
Tu ești acvil'a cea uriasã.
Ce pân' la ceriuri te-ai înaltiatu,
Si filomel'a cea dragalasia,
Ginteia latina ce o-ai cântatu!

Tu laureatulu gintei latine,
Marele rege între poeti:
Mieu sùm eu fórte pe lângã tine,
Si slabu sè-ti judecu geniulu maretíu;
Dar simtu în mine-atât'a putere,
Sè 'naltíu o ruga la Dumnedíeu:
Sè te traiésca în mângaiere
Multi ani de dile — sub scutulu seu!

Ionu Tripa.

Cursu elementaru de istori'a literatu-rei române.

(Urmare.)

65. *George Sincai* (1754--1816), nascutu la 28 februaru 1754 în comun'a Sîamsiudu. Tatalu lui Sincai nu erã omu învetiatu, dara iubitoru de învetiatura. Elu se adoperã a dá fiului seu o creșcere deplina. Îl tramise dara de micu la școl'a din Sabedu, în scaunulu Muresiului, cá sè învetie unguereșce, fiindu acestu satu locuitu numai de secu unitari séu ariani. Dar lui Sincai nu-i placù aici. Deci tata-seu îl duse peste puçinu a casa la Sîamsiudu, unde învetiã apoi multu tîmpu la școl'a satésca sub privighiarea si îngrigirea parintésca. Pe la 1766, asiã dara în etate de 12 ani fu tramisú la Osiorheiu, aici la reformati, începù sè învetie cu multu progresu primele elemente ale

limbei latine si unguereșci, sub directiunea pré învetiatulu professoru Al. Kovásznai. Doi ani învetiã în colegiulu reformatilor din Osiorheiu.

Pe la 1768 în etate de 14 ani, prin staru-inti'a fratelui seu mai mare, capitanulu Ioanu, trecù la Clusiu, unde fu primitu de Iesuiti cá internu în seminariulu josefinu. Aici învetiã gramatic'a si poetic'a în cursu de patru ani de ðile, cu atât'a silintia si cu atátu succesu, în câtu nici unulu din numeroșii elevi ai seminariulu nu-i putù disputá vre-odata locul învetaiu în studie.

Éra la 1772 lasã pe Iesuitii din Clusiu. „pentru óre ce nasdramba“ precum spune elu ênsusi, si pentru cá sè învetie si limb'a nemtiésca, trecù pentru retorica la Bistriti'a sasésca, în gimnasiulu Piaristilor.

Terminându retoric'a, în anulu urmatoru 1773 fu primitu în manastirea de la Blasiu, si insarcinatu cu predarea retoriceii si a poeticeii în școlele române de acolo. Erã atunci Sincai în etate numai de 20 ani. Atátu de timpuriu il judecara superiorii demnu de a-lu înaltia de pe banca în catedra.

Dupa unu anu de proba cá profesorulu, la 1774, mitropolitulu Grigoriu Maioru, dupa opiniunea unanima a tuturorã, éra mai alesu prin staru-inti'a si autoritatea lui Ignatu Darabantu, pe atunci prepositu în Blasiu, în urma episcopulu la Oradea-mare, il tramise la Rom'a împreuna cu Petru Maioru. Cinci ani stete Sincai în Rom'a, doi pentru filosofia, trei pentru teologia în colegiulu de propaganda fide. La 28 januaru 1779 primi laurea de doctoru în filosofia si în teologia.

În Rom'a puse fundamentulu studiilor sale istorice. Elu ajunse a fi numitu custode alu biblioteceii colegiulu de propaganda fide. Multiamita cu deosebire cardinalulu Stefanu Borgia, secretariulu colegiulu, tóte bibliotecele Romei erau deschise lui Sincai, si anume bibliotec'a vaticana, bibliotec'a sopra la Minerva, bibliotec'a benedictina, afara de bibliotec'a colegiulu alu carui custode erã, precum disei, elu ênsusi.

Borgia i câstigase de la Pap'a Piu VI, voi'a formalã de a ceti tóte càrtile, si cele oprite si damnate si de a cercetã si consultã tóte bibliotecele. Culegea ði si nópte cu o ardóre fara de esemplu din càrti si manuscripte. Ce-i mai multu, acelu cardinalu merse cu bun'a vointi'a pâna acolo, de-i tocni cu banii sei proprii unu preotu învetiatu, care sè-lu duca veri când ar cere prin bibliotecele publice, si

sè-lu pòrte si introduca în societàtile eruditilor Romei. De multe ori, Borgia singuru i cautá si i aretá diferite càrti, pâna aci necunoscuté, ce cuprindeau ceva despre Români. Adese îl chiamá la mès'a sa, încungiurata de a pururea de eruditi ai Romei si straini, din a caror convorbiri profitá în tóte privirile.

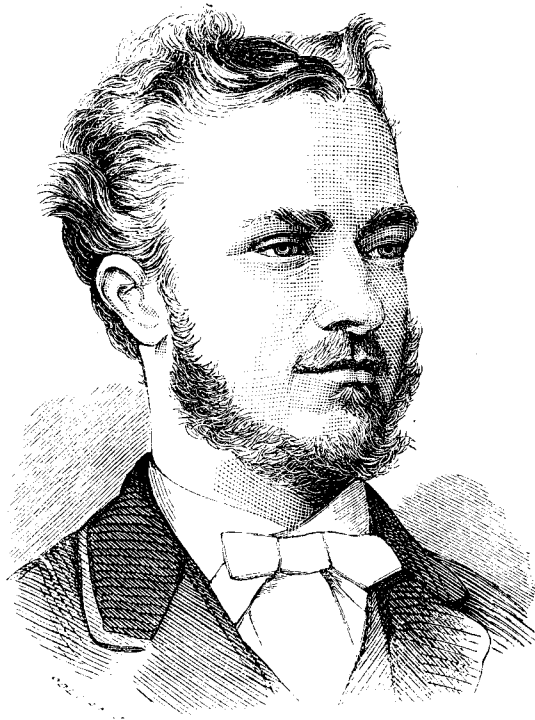
Dupa terminarea studiilor sale în Rom'a, Sincai întorcându-se la 1779, se opri din mandatulu imperatesei Maria Teresia în Vien'a pe unu anu, intrându în seminariulu Sta Barbara, unde se aflá cá prefectu alu studiilor Samuilu Clain, amicul si compatriotulu seu.

Colegulu seu Petru Maioru se întòrse la Blasiu. În cursulu acestui anu elu invetiá în Viena chatehetic'a si metodic'a, în școl'a normala de la Sta Ana. — De asemenea si dreptulu naturei, dreptulu publicu alu gintilor si dreptulu eclesiasticu. — În acela-si timpu publicá în Viena: „Elementa linguae Daco-Romane“, — compusa de Clain, dara înavutite si întocmite de dènsulu. Erá sè tiparésca pe lângá acés't'a gramatica si unu „Dialogu despre originea Românilor“, dara nu-lu lasá censur'a curții imperatesci de la Viena.

Din'a si nóptea studiá Sincai în Vien'a, cercetându si facèndu-si însemnàri din càrti si manuscripte pentru istori'a dacica. În Vien'a facù cunossintia cu cei mai însemnati istorici. Célebrulu Daniilu Cornides, „decátu carele mai invetiatu, dice Sincai, n'a avutu corón'a ungerésca pe timpulu seu“, elu celu d'ântâiu merse sè védia pe tinerulu istoricu românu si remase uimitu de multimea documentelor ce vedii la dènsulu.

(Va urmá.)

George Popescu.

Dr. Nobiling.

Merulu fatalu.

— Novela istorica. —

(Urmare.)

Si Pulcheria si Teodosiu observara cu bucuria acèsta mișcare. Amèndoi aveau un'a si aceea-si intentiune față de Atenais. Si cumca Atenais naintea celorlalte dame si-a câștigatu o ântâietate literaria, erá o cauza mai multu pentru ele, cá sè o iubésca.

Atenais, sfios'a juna de alta-data, atunci când avea sè examineze vr'o opera literaria, se schimbá cu totul. Asiá si aci, vedidèndu cá opiniunea ei are sè decida, i se presintá filosofulu în trasurile feței, si frundiarindu prin carte, buzele ei incepura a se mișcá cá cum aru voi sè graiésca.

— Curagiu, curagiu, iubita Atenais! — o imbarbatá Pulcheria, — sè audimu mai ântâiu opiniunea ta!

— Déca am eu sè-mi dau parerea, apoi éta-o : cartea acés't'a e demna în tóta privintia de imperatulu, — dise ea, si dadu cartea érași Pulcheriei.

— Bravo, bravo! — strigara tóte celorlalte si aplaudara cu bucuria.

— Te salutu, o! îperate, în numele tribunalului meu! Astadi ai invinsu lumea. Astadi ti-ai redicatu monumentu neperitoru. Paginile istoriei vor vesti numele teu din generatiune în generatiune, — adause Pulcheria cu demnitatea unui Cicero, si cu inspiratiunea unui profetu.

— Vîno sè te îmbracisiediu, — continuá Pulcheria, — éra catra dame întorcèndu-se adause : — Ve-

niti, scumpele mele, cu mine, în capela, sè dâmu lauda lui Ddieu pentru acestu opu!

Dupa întòrcere din capela, érași reluá cuvèntulu Pulcheria :

— Fiulu meu, Teodosiu! ai facutu lucru demnu de unu imperatu! Acuma e timpulu cá si eu sè te deslegu de conditiunea pusa. Dorintia mea cea mai ferbinte este, cá sè te casatoresci, cá sè ai consorta în vietia, si sè dai tronulu stramosiescu moștenitori.

— E bine, scumpa Augusta! — respunse Teodosiu cu demnitate si seriosu, de si abiá isi putea ascunde bucuria, — dóra n'ai si alesu pentru mine mirésa?

Si dîcîndu aceste, ochii lui fara voia se atîntira spre Atenais.

Cine ar mai fi dubitatu de plecarea âmei lui Teodosiu în acestu momentu? Pulcheria erá convinsa deplinu de amorulu seu catra Atenais. Atenais deveni alba cá parietele. Pricepû cá pe ea o atinge. Si mai nu scia unde se afla.

Ea aflá pe Teodosiu onestu, placutu, curatu; ea îl credea demnu de amorulu unei femei brave. Dar trebue sê-i dâmu dreptulu, n'a îndreznitu a visá la mân'a lui!

— Si am aflat'o, si tu ai aflat'o, si nu e departe, ea e aci naintea nóstra! Ea e multu iubit'a nóstra sora Atenais! Ce dîci tu Atenais? — întrebá Pulcheria.¹³⁾

În faç'a Atenaidei se presîntá acum tóta rosiét'ia virginala, si plecându-si faç'a la pamêntu, se vedea a se luptá cu sinc, fara a gasí unu cuvêntu.

— Atenais! — strigá cu dulcét'ia împeratulu catra ea, întindîndu-i mânilé, si suridiêndu cu o placere mare.

— Oh! iubitulu meu tata! — esclainá atunci Atenais, si cadîndu în genunchi, întinse si ea mânilé spre Teodosiu, privindu-lu cu dulce.

Ochii Pulcheriei si a celoraltele dame se implura de lacrimi, la scen'a acésta petrundietóre.

Éra noi scimu deja, ce însemnara cuvintele Atenaidei: „oh! iubitulu meu tata”, carele i profetise a ajunge departe.

Atenais fu redicata de Teodosiu, si luându-o de braçiu, se duse cu ea naintea Pulcheriei.

— Acum ceremu binecuvêntarea ta, tu Augusta, tu sora, tu mama!

— Sê fiti binecuvêntati, voi mângaierea si viét'ia mea! — dîse Pulcheria, si tacu puçinelu, fiindu emotîunata.

Dupa o tacere serbatorésca de câte-va minute, continuá Pulcheria:

— Fidantiarea vóstra o dechiaru perfecta. Atenais se va pregati în Paresimi spre botezu si dupa sântele Pasci veti serbá cunun'á. Atenais e rogata sê primésca la botezu numele mamei nóstre Eudoxia. Si cu acést'a amu terminatu petrecerea de astadi, — asiá

încheiá Pulcheria, si societatea se desfacu retragêndu-se toti.

Acuma dara nu avemu sê mai amintimu alta, pâna la cunun'á parchiei împeratesci, decátu pe scurtu atâta: În patru-dieci de zile, dupa canóne, s'a pregatitu Atenais retrasa, sub povati'a spiritualului si a Pulcheriei, cum se cuviniá adultilor, spre botezu. În sâmbat'a mare, Atenais îmbracata în vestminte albe, asemene si asistentele ei, Pulcheria cu celealtele dame, a fost condusa la fôntan'a botezului, si s'ela botezatu prin archiepiscopulu localu, dându-i-se numele Eudoxia.

Fôntan'a botezului erá o forma de cisterna, la care scoboriaru sîapte trepte, éra de-a supra o cupola portata de nóue colonne, avêndu în partea spre resaritu o capela, unde terminá preotulu ceremon'ia. Atenais a descinsu aci în fôntana cu picioarele góle, si perulu defacutu. — Éra archiepiscopulu stându cu o trépta mai sus, torná ap'a pe capulu ei, si predându-i o lumina în mâna, o duse în capela, unde éra si îmbracá cu vestmintele cele de-a supra, si dupa confirmatiune si tonsura, se impariesi si cu s. Eucharistia. Acésta fôntana erá în Peristilulu bisericei catedrale.

O septemâna întrega mai purtá Atenais vestmintele innoirii, éra dupa acea îmbracându cele de mirésa, pasî la altariu cu Teodosiu, esecutându-se cunun'á în capela Pulcheriei, prin betrânnulu spiritualu.

Nu putem descrie cu de a meruntulu actulu cununiei. Îl lasâmu în bun'a chibzuiéla a stimatelor cetitóre.

Numai dóue acte întêmplante îndata dupa cununia, totu în resiedinti'a Pulcheriei, cari au valóre pentru novel'a nóstra, nu le putem retace.

Dupa cununia întorcêndu-se întreg'a societate în Tablinu, si ocupându-si locurile sale, asiá cum amu mai vedîutu pe Pulcheria, la cea d'ântâiu aparinti'a a Atenaidei, anume pe tronulu ei celu modestu; éra Teodosiu si Atenais-Eudoxia stându naintea ei, grai Pulcheria parchiei casatorite astfel:

(Va urmá)

Georgiu Traila.

Ali Suavi.

¹³⁾ Cantu Caesar. Totu acolo.

SALONUL

Calindarul septemanei.

Dumin.	11 23	F. I d. R. a tut. sfinți, s. ap. Vartol.
Luni	12 24	cc. pp. Onufriu, Petru, Iulian.
Marti	13 25	s. m. Ancilina, c. p. Trifliu.
Mercuri	14 26	pr. Eliseiu, s. p. Metodi.
Joi	15 27	pr. Amos, s. p. Augustin.
Vineri	16 28	s. p. Ticon, s. st. m. Marcu.
Samb.	17 29	ss. mm. Manuil, Saul, Ismail.

Banchetulu în onórea dlui V. Alecsandri.

Bucuresci 3/15 iunie.

Domnule redactoru,

Sub impresiunea unei bucurii vie iau condeiulu în mâna sè-ti scriu aceste șire. Aséra asistai la o pré frumósa serbatóre naționala, si ânim'a mea vibréza înca de înriurirea dulce a înaltelor idei pronunciate cu acésta ocașiune. Capital'a României, prin o nobila inspirațiune, dedú un banchetu în onórea marelui poetu încununatu de curêndu la Montpellier, carele tocmai vinise — în niște afaceri particulare — a petrece câte-va dile aice.

Acésta rara serbare avú locu aséra în sal'a splendidu decorata si iluminata a teatrului naționalu, luându parte unu publicu de vr'o 500 de persóne, compusu din elitea societății bucareșcene; ér logele erau ocupate de dame.

Inceputulu se facú la șapte óre. Poetulu primitu jos la scári de catra unu comitetu, fu condusu în sala, unde publiculu îl întimpinà cu cele mai sincere manifestări de bucuria si de entusiasmu. Apoi toti ocupara locu la mész'a ce formá unu gigante tridinte. În frunte se aflá poetulu serbatoritu, si înaintea sa pe mész'a se înalță simbolulu poesiei, o lira mare încununata cu flori. În drépt'a si de-a stâng'a lui ocupara locu barbații de frunte ai țierii, din tóte partidele.

De odata unu coru de peste dóue sute cincidieci de cântareti, acompianati de o numerósa orchestra, intoná „Cânteculu Gintei Latine“, acarui musica fu compusa de renumitului compositoru italianu Marchetti. Publiculu, îmbolditu de unu sentimentu religiosu, ascultá în picióre acestu imru alu latinătății, si la fine aclamá cu entusiasmu pe autorulu lui. Apoi se 'ncepú banchetulu, si în totu timpulu câtu se serví mész'a, music'a gardei cântá felurite pieșe bine gustate.

Primulu toastu fu radicatu de presiedintele banchetului, dlu Cretiescu, primu-presiedinte alu Curții de cassatiune. Publiculu se scolá în picióre, si oratorulu închiná întâiu întru sânetatea Domnitorului si a Dómnei, apoi pentru poetu, si fu întimpinatu cu víi aclamatiuni.

Apoi dlu Chitiu, ministru alu instructiunii publice, rostí în numele Domnului si alu Dómnei, precum si în alu guvernului urmatóarele cuvinte:

„Domnilor, în numele Augustului nostru Domnitoru, mulțimescu onor. Presiedinte, cum si întregului comitetu, pentru urările ce au adusu Mariei Sale Domnitorului.

„Domnilor, ori când societatea româna serbéza

triumfulu unei idei, ori când societatea româna pune hain'a de serbatóre si sacrifica geniului șciintiei, Mari'a Sa Domnitorulu este de față si împartășesce cu noi sórtea bucuriei si a fericirei nóstre a tuturor.

„În comunicarea unor asemenea nobile sentimente, eu radicu si închinu paharulu meu în sânetatea, onórea si glori'a neperitóre a poetului românu, care, cu o schinteia a geniului seu, a luminatu parnasulu latinătății, si din acésta lumina splendida a reflectatu o radia pe dulcea nóstra România! Marire si gloria poetului nostru V. Alecsandri!“

Dupa aceste cuvinte, cari produsera unu mare entusiasmu, în mijloculu unei atentiuni admiratóre se scolá dlu Vasile Alecsandri si pronunță acestu toastu, primitu cu nalta însufletire:

„Toastulu care mi-a fost presintatu de dlu Presiedinte alu acestui banchetu, me onoreza cu atât mai multu, că este presintatu în numele dv. si de primulu magistratu alu țierii nóstre.

„Ve mulțimescu din fundulu inimei, si totuodata aducu mulțiamirile mele dlui ministru de culte, care, în numele Mariei Sale Domnitorului, a binevoitu a me felicita.

„Domnilor, când am înaintea mea, impregiurulu meu, pe reprezentanții inteligentiei române, ai șciintiei, ai patriotismului si ai bravurei; când privescu de-a supra nóstra farmeculu rapitoru alu gintei latine; atunci eu dicu o vorba românesca: când Ddieu voiescc, movil'a se face munte, si Ddieu a binevoitu se-si arunce ochii a supra nóstra!

„Înainte dar, dlor, căci Ddieu este cu noi!!

„Radicu acestu toastu la prosperitatea României si la solidaritatea popórelor de ginte latina!

Apoi ministrulu de resboiu, dlu Cernatu, salutá prin unu toastu pe autorulu lui „Penesiu Curcanulu“, „Sergentulu“ etc.

Dlu Alecsandri respunse astfel:

„Domnilor, sânt fericitu că am cântatu armat'a româna, si că ea a întielesu pe iubitorulu ei poetu. Astadi, am fericirea a vedé armat'a la unu banchetu lipsitu de dușmani, de fóme si de miserile ce au suferitu la banchetulu mortalu alu luptelor de peste Dunare. Sânt fericitu, că la acestu banchetu, potu se ve spunu că toastulu Dvóstre îl consideru că unu toastu fratiescu, căci spad'a si lir'a sânt surori. Spad'a inspira pe poeți si vântulu ei face a vibrá puternieu córdele lirei, atunci când ea iese din téca pentru onorulu si neatárnarea țierii.

„Astfel, sânt fericitu si mândru, că am pututu dá armatei nóstre omagiulu, care i l'a datu nu numai țier'a, dar Europa întréga.

„Radicu dar acestu toastu în onorulu óstei românesci!“

Dupa acestu toastu primitu cu entusiasmu si mai mare, vorbira dnii V. A. Urechia, V. Boerescu, C. Esarcu, D. Sturdza si Marcovici. Si dupa aceste tóte, în fine, dlu Vasile Alecsandri purtá acestu toastu sublimu:

„Dlor, a fi poetu, este favórea sórtei; înse a fi poetu aclamatu, îmbraciatu în gradulu cum mi-a fost datu mie; a fi poetu, care în cursulu vieții sale se fia încoronatu: acésta este o favóre din cele mai rari pe lume. Acést'a îmi înmândresce sufletulu si me face a fi recompensatu de tóte lucrările vieții mele.

„Acum, dlor, tóte aceste laude, tóte aceste cuvinte frumóse, cari au fost rostite, tóte aceste simți-

minte patriotice, ce exprimate, dati-mi voia sè nu iau din ele de cât o mica parte si celelalte sè le reversu catra tîer'a mea, catra Români'a, căci ei sîntemu datori, dlor, cu totu ce ne bucura si ne interesèza.

„Români'a a fost că o fèta de îperatu din po-veste : perduta în cenusi'a caminului, remasa în uitare, în cât ea singura se întrebá: sînt eu óre fèta de îperatu? Fi-voiu eu óre suror'a îperateselor?“ Dete Dumnedieu si vine odata geniulu dreptății, o ia de mîna pe acèsta fèta de îperatu, o preumbla pe cîmpulu de resboiu, si o vede că este dèмна fiica de îperatu; asiá i spune geniulu dreptății; atunci acèsta fèta de îperatu începe a întielege, că este de vitia vechia, si atunci se duce sè caute palatulu si famili'a regala.

„Singur'a mea gloria este, că am întâlnit'o în cale si mi-a ajutatú Dumnedieu de am pututu sè deschidu us'á palatului. — Acesta este meritulu meu. — Fèt'a a intratu în palatu; unu singuru cuvèntu a disu, si îndata surorile sale au recunoscutu, dupa chipulu ei celu nobilu si îperatescu, că a intratu o sora, si atunci tóte au strîns'o în brație si au disu : de acum înainte ești suror'a nóstra si vei fi totu asiá de sus că si noi.

„Dlor, acèsta este serbatórea si bucuri'a mea cea mai mare, când astadi vedemu pe fèt'a îperatului în palatulu ei celu vechiu, în famili'a ei cea îperatésca.

„Revinu acum la mine, si, că sè terminu, voiu sè portu unu toastu colectivu, la toti Români, cari, cu ochii tîntiti la vítorulu patriei, șeiu a lasá de o parte dușmanile!

„Radicu unu toastu Dvóstre, Dlor, cari mi-ati facutu o primire atát de stralucita, si totu-odata radicu unu toastu la societatea limbelor romane de la Montpellier, care a motivatu acèsta serbatóre naționala, si care a recunoscutu : că națiunea româna este demna fiica a Gintei Latine!“

Entusiasmulu ajunsse la culme, si poetulu fu întimpinatu cu salve de aplause, sub a caror impressiune serbarea se încheiá pe la 11 óre.

I. C. Ardeleanu.

Dr. Nobiling si Ali Suavi.

— Portretele lor pe pag. 276 si 277. —

Dóue evenimente petrecute de curèndu, ori câtu de condamnabile sè fia faptele prin cari ele s'au manifestatu, nu se potú ignorá, căci amèndóue denunția sumptómele unei bóle sociale-politice adânci. Întielegemu alu doile atentatu la vièti'a îperatului Vilelmu, comisu de dr. Nobiling, — si rescól'a condusa de Ali Suavi în contra actualului sultanu.

Cá tóte foile ilustrate din lume, asiá si noi publicámú dara în nrulu presinte portretele acestor dóue persóne amintite, de cari díuarele s'au ocupatu si se ocupa înca atát de multu.

Faptulu lui dr. Nobiling e cu atátu mai remarcabilu, cu câtu acest'a — în restimpu scurtu — e alu doile atentatu la vièti'a betránului monarcu. Acèst'a areta evidentu, că Germani'a sufere de o rana fórte adâncá, pe care nici miliardele luate de la francesi nu o putura vindecá. Acèsta bóla e socialismulu, care a datu a dóu'a óra arm'a ucidiétóre în mîn'a unui adeptu alu seu.

Carol Nobiling e unu tineru de 30 ani, a studiatu în mai multe orasie ale Germaniei, e doctor în filosofía si apartîne partidei socialstice.

Alu doile individu, alu carui portretu se afla în nr. presinte, e Ali Suavi, si face parte din partidulu turcescu nou. La 20 maiu dènsulu a inscenatu o rescóla în contra sultanului Abdul Hamid, voidnu a-lu detronisá si a redicá în loculu lui pe ex-sultanulu Murad V. Dar n'a reesítu si elu fu omoritu.

Acèst'a înca dovedesce, că nefericit'a Turcia, afara de perderile sale din urma, mai sufere si de o bóla interna nu mai pușinu periculósa.

Biserica si scóla.

Pr. Ssa parintele episcopu Ioanu Metianu a începutu sè face si în anulu acest'a visitatiunile sale canonice în dieces'a sa. De asta-data cercetèza partile Butenilor, Halmagiului si B. Ineului.

Noulu episcopu alu Orádii-mari, precum spunu șcirile cele mai nóue, nu se va denumí pâna la tóamna, si astfel respectivulu nu-si va puté ocupá scaunulu decát numai cu începutulu anului vítoru.

Repausatulu Andreiu A. Papp, fostulu vicariu episcopescu alu diecesei Aradu si presiedinte alu consistoriului gr. or. din Oradea-mare, a facutu — precum cetimu în „Biserica si Scóla“ — pe sém'a alumneului preparandialu din Aradu o fundatiune de o casa cu gradina de viie, ce avea în suburbíulu Gaiu-Aradu, în valóre de 2000 fl., ér pentru fondulu preotiescu diecesanu a donatu trei actiuni de 300 fl.

Ce e nou ?

Dlu V. Alecsandri în totu timpulu petrecerii sale în Bucureși a fost întimpinatu din partea tuturor cu entusiasm. Într'o dí a dejunatu cu Domnitorulu si Dóm'n'a la Cotroceni. Dílele trecute marele poetu s'a rentorsu la mosi'a sa Mircesci. Díuarulu „Stafeta“ propune, că si orasiulu Iasi sè-i face o manifestare publica.

Regele Italiei, Umberto I, a tramisu Domnitorulu Românilor marele cordonu alu ordinului „Anunciada“, celu mai însemnatu ordinu alu Italiei si care nu se dá decát în rare împregiurári.

Monumentulu lui Heliade. Comitétulu însarcinatu cu redicarea unui monumentu la Bucureși în memori'a lui Heliade, anuncia, că monumentulu este terminatu de mai multe luni, si déca nu a pututu fi transportatu din Roma în Români'a, caus'a a fost resboiulu si lips'a mijlócelor necesare. În curèndu se va dá spre acestu scopu la Bucureși o representatiune teatrala.

Regin'a Greciei Olga, a tramisu Dómnei Românilor o scrissóre fórte simpatica, dimpreuna cu fotograff'a copiilor sei.

Congressulu din Berlin tiène siedintie secrete si astfel nu se pré stracóra în publicitate desbaterile sale. Se afirma înse, că decisiune înca nu s'a adusu nici în o cauza. La prândíulu datu de ambassadorulu Austro-Ungariei si representanții României au fost invitati.

Maialuri Reuniunea sodalilor români din Sibíiu a arangiatu la 10 l. c. o petrecere cu dantiu în gradina „Herman.“ — În padurea Oraștiei s'a tîenutu la 5/17

l. c. o petrecere de véra în folosulu școléi tractuale gr. or. din Oraștia.

Esecutiune dupla în Brasiovu. La 14 l. c. s'a executatu la Brasiovu ultimulu actu alu unei drame grozave. Nagy Rózsi a servitu în Bucureși la veduv'a Alesandrina Nicolaidi Orescu, care avea o copila de 14 ani, numita Cleopatra. Fiindu că dn'a Orescu erá bogata, servitorea ei Nagy Rózsi își propuse s'o jefuiésca. Spre scopulu acest'a dëns'a se însoti cu barbatulu ei Fazekas István si cu prietenulu acestuia Mihály József. Planulu neomenescu se executá la 4 aug. 1877; compliciti omorira ántáiu copil'a, apoi pe mama sa. Dupa aceea jefuira totu ce gasira în locuint'a, bani si giuvaere în pretiu de 1600 fl., si înca în diu'a aceea plecara la Brasiovu. Dar abia sosira acolo, Nagy Rózsi fu prinsá, ea descoperi tóte, si compliciti ei fure asemene arestati. Tribunalulu din Brasiovu condamná pe toti trei la mórte prin stréngu; inse majestatea sa agraciá pe Mihály József, schimbându-i sentint'a de mórte în închisóre de 20 ani. Cei doi, barbatulu si soçi'a, fure spëndiurati la 14 l. c. Ea conservá mai multa energiá în façi'a mortii decâtu barbatulu ei.

Sciri merunte. Dlu Vasile Maniu a trecut prin Budapesta la Gleichenberg. — Junialulu-picnicu alu tinerimei române din Aradu, care avea sè se tîna a dóu'a di de Rusalii, din caus'a timpului, s'a amânatu pe 20 jun. — Recolt'a promite a fi buna mai în tóte pártile tierii.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu dr. C. Albu, avocatulu, la 17 l. c. si-a servatu fidantiarea cu domnișór'a Victoria Macellariu, fiic'a dlui D. Macellariu, proprietaru si fost jude regescu în Mercurea.

Suvenirea mortilor.

Ioanu Fogarasi, membrulu alu academiéi sciintifice unguresi, carele dimpreuna cu Czuczor (mortu înca la 1866) a începutu sè faca lexiconulu etimologicu alu limbei unguresi, si dupa mórtea colegului seu l'a terminatu singuru, a repausatu în Budapesta la 10 l. c., în etate de 77 ani, si fu înmormântatu pe spelele academiéi.

Finea semestrului primu

apropiându-se, ne rugámu de onorab. nostru publicu sè binevoiésca a-si rennoi de timpuriu abonamentele, cá sè nu fimu siliti a întrerumpe espedarea foi.

Nisuinti'a nóstra si în viitoru va tinde a tîné „Familia“ la innaltîmea literaturéi naționale. Spre acestu scopu vom avé si de acuma înainte concursulu unui numeru frumosu de colaboratori bine cunoscuti în aren'a literaria.

Din productele literaturélor straine asemene vom presintá publicului nostru câte o traducere. Dintre aceste anunciámú înca de acuma una întitulata :

„Maritata si totusi fara barbatu“,

romanu americanu, în patru tomuri, de Mrs. May Agnes Fleming, tradusu pentru fói'a nóstra de un'a

dintre onorabilele nóstre cetitóre, dn'a Anastasia Tempea nasc. Sučiu.

Privitoru la partea sociala a foi nóstre, ni vom dá si în viitoru tóta silinti'a, cá „Salonulu“ sè reoglindeze totu-de-una tóte cestiunile, evenimentele, întemplările si șcirile di lei.

Si cá sè putemu îndeplini cu successu mai bunu acésta dorinti'a, tîcându contu si de continu'a înmultire a spriginului cu care sîntemu onorati, vom scóte fói'a si de-acuma înainte de dóue ori pe septemána, si în semestrulu viitoru vom dá suplimente din când în când la nrulu de joi, si numai de la partinirea publicului va atêrná cá si acelu numeru sè contiêna totu-de-una o cóla întréga cá celu de dumineca.

Pretiuulu de prenumerațiune remáne celu vechiu, însemnatu în fruntea foi nóstre.

Abonamintele se platescu înainte.

Colectantii vor primi dupa 5 esemplare unulu gratis.

Budapesta 8/20 junie 1878.

Ioșifu Vulcanu,
redactoru si editoru.

Ghicitura de siacu

de Romulu S. Orbeanu.

Ro-	cu-	ta-	tu-	ni-	ne-	fu-	ni-
Pr'	'n	ma-	ori-	ra-	U-	de-	ce-
'n	cum	ge-	lu-	tia-	ri-	ti-	i-
gati	în	lo-	si	se	mea	o-	în
a-	ve	ga-	do-	ci-	for-	rea-	ve-
in-	Stri-	ga	mij-	lar-	loa-	pa-	da-
ti	ri-	ti	ca	U-	un-	'n	na
ri-	tri-	ni	giu-	sem	Du-	ta	tru

Se póte deslegá dupa saritululu calului.

Deslegarea logogrifului din nr. 37 :

„Slut, lut.“

Bine l'au ghicitu dómnele si domnișórele : Eufemia Popu, Zoe Dimbu, Emilia Bogdanu, Eleonora Popescu, Maria Crisianu, Iuliana Ardeleanu, Angelica Muresianu, Eufrosina Popu.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1878. Calea tierii nr. 39.